

Mikä merkitys ajoissa saatavalla tuella on lapsille, nuorille ja perheille – ja mitä se tarkoittaa kustannusten kannalta? Lue alla ja katso **Niilon tarina**.

Hyvä kuntapäättäjä!

Hyvä hyvinvointialuepäättäjä!

- 1. Sinulle on varmaankin selvää, että ongelmiin kannattaa tarttua mieluummin aikaisin kuin myöhään?** Ainakin, jos haluamme estää ongelmia pahenemasta. Lasten ja nuorten kohdalla tämä on aivan erityisen tärkeää. Heidän tärkeät kasvun ja oppimisen vuotensa eivät odota, vaan tapahtuvat tässä ja nyt.
- 2. Mitä arvelet, näkyykö tämä ymmärrys kuntien, kaupunkien ja hyvinvointialueiden päätöksenteossa?** Oikea-aikainen tuki sitä tarvitseville lapsille ja nuorille edellyttää nimittäin pitkälle katsovaa päätöksentekoa. Palveluja, kuluja ja budjetteja ei voi tarkastella ainoastaan vuositasolla. Kun kalliiden korjaavien palvelujen lisäksi panostetaan varhaisen ja oikea-aikaiseen tukeen, saadaan paitsi tärkeää inhimillistä hyötyä myös suotuisaa vaikutusta tulevien vuosien budjettitasapainoon.
- 3. Kolmas iso asia on, että kuntien ja hyvinvointialueiden päätöksentekoa ei kannata katsoa erillisenä.** Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on kuntapäättäjien ja hyvinvointialuepäättäjien yhteinen asia. Perheiden näkökulmasta ei ole tärkeää kuka palvelun tai tuen tuottaa, vaan että sitä on saatavilla. Päättäjänä on siis tärkeä katsoa myös sivuille ja varmistaa, että eri tahojen toiminnot muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden.

Haluatko oivalluttaa myös kollegoitasi näihin asioihin? Hyvä käytännön tapa siihen on **Niilon tarina**, joka kannattaa katsoa yhdessä, vaikka uuden valtuustokauden aluksi.

Alla on ideoita siihen, kuinka voitte katsomisen jälkeen avata keskustelua siitä, mitä oikea-aikainen ja kustannusvaikuttava tuki lapsille, nuorille ja perheille tarkoittaa omalla alueellanne.

Niilon tarina on tehty Itlan Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutuksen osallistujien kurssityönä. Sen esimerkit ovat kuvitteellisia, mutta perustuvat pitkäaikaiseen kokemukseen lasten, nuorten ja perheiden auttamisen arjesta. Esitetyt palvelujen kustannukset ovat todellisia keskihintoja vuodelta 2025. Videon on toteuttanut johtajaryhmä Nuorisola ry:stä, Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueilta sekä Kelasta.



Hyödyntäkää Niilon tarinaa keskustelun avaajana

Varatkaa keskustelu-aikaa Niilon tarinan katsomisen jälkeen ja pohtikaa seuraavia asioita yhdessä. Edetkää aihepiiri kerrallaan niin, että kaikki pääsevät kertomaan ajatuksiaan:

Tunteet, ajatukset ja merkittävät kokemukset

- Mitä pyöri mielessä videon katsomisen aikana? Mitä ajatuksia nousi?
- Millaisia tunteita video herätti?
- Millaisia kokemuksia itse kullekin nousi mieleen oman elämän tai työuran varrelta?
- Mikä oli keskeinen oivallus keskustelusta sinulle?

Yhteiskehittävä ja pitkälle katsova päätöksenteko

- Missä omalla alueellamme yhteiskehittävä asenne kunnan, hyvinvointialueen ja järjestöjen/yritysten kesken toimii hyvin? Miltä osin sitä olisi tärkeä kehittää eteenpäin?
- Mitä se vaatii meiltä päättäjinä?
- Mistä tarvitsemme lisätietoa?
- Mitä ideoita nousi mieleen? Mitä voisimme jatkossa tehdä toisin?

Ajatuksista käytäntöön

- Miten voimme käytännössä tuoda riittävän pitkän aikavälin näkökulmaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia koskevaan päätöksentekoon ja palvelujen toteutukseen omalla alueellamme?
- Keitä muita tarvitsemme mukaan?
- Kenen kanssa Niilon tarinaa olisi hyvä vielä katsoa?
- Missä ja kenen kanssa olisi tärkeä jatkaa tätä keskustelua?
- Voimmeko viedä näitä asioita hyvinvointisuunnitelmaan tai muihin tärkeisiin asiakirjoihin, jotka raamittavat toimintaamme?
- Milloin ja miten palaamme yhdessä näihin asioihin

Kiitos kaikille yhteisajattelusta!

Vinkkejä keskustelun järjestäjälle:

- 1) Varaa riittävästi aikaa suhteessa keskustelijoiden määrään (~1-1,5h)
- 2) Jos mahdollista, varaa videon katsomista ja keskustelua varten viihtyisä ja rento tila, jossa keskustelijat näkevät toisensa kasvokkain
- 3) Myös verkossa voi keskustella, mutta varaudu fasilitoimaan keskustelua hyvin, että kaikki rohkaistuvat puhumaan
- 4) Mieti minkä vakiintuneen kokoonpanon olisi hyvä katsoa video yhdessä tai kokoa tarkoituksella moninäkökulmainen joukko (kunta, hyvinvointialue, järjestöt, palveluntuottajat) katsomaan ja keskustelemaan yhdessä
- 5) Kirjaa lopun johtopäätökset oman alueen toiminnan näkökulmasta ylös ja jaa ne kaikille osallistujille sekä muille tahoille, jotka on syytä ottaa mukaan toiminnan yhteiskehittämiseen
- 6) Jaa linkkiä Niilon tarinaan ja keskusteluohjeisiin muillekin!